

GHID DE ACTIVITĂȚI DESPRE BIODIVERSITATE ȘI CONSUM RESPONSABIL

PENTRU
PRESCOLARI ȘI ȘCOALĂ PRIMARĂ

PROIECT REALIZAT DE:

CULTURALIS

CUPRINS

Prezentare proiect.....	pagina 1
Biodiversitate în Câmpulung.....	pagina 2
Activități biodiversitate.....	pagina 3
Activități consum responsabil	
Lecție pentru gradiniță.....	pagina 8
Lecție pentru ciclul primar.....	pagina 12
Resurse utile.....	pagina 14

Obiective

Activitate de mișcare

Anotimpuri

Materiale necesare

Activitate practică

Grădiniță

Poveste

Dialog

Ciclul primar

PREZENTARE PROIECT

EXPLORATOR ÎN CÂMPULUNG

Proiectul Explorator în Câmpulung are ca scop stimularea conștiinței ecologice și civice a elevilor de liceu, utilizând ca instrumente biodiversitatea locală și promovarea consumului responsabil.

În lunile septembrie - octombrie 2022, au avut loc ateliere practice despre biodiversitate locală și consum responsabil, la care au participat 20 de elevi de la Colegiul Național Pedagogic Carol I.

Mentori le-au fost Cristina Simionescu, trainer educație de mediu și Gențiana Albotă, educator pentru mediu în Câmpulung.

Proiectul a fost realizat de către Asociația Culturalis cu sprijinul Ludic Nature, al Colegiului Pedagogic Național Carol I din Câmpulung și prin implicarea doamnei profesoare Cora Palade.

Proiectul este implementat cu sprijinul Ambasadei Franței în România și al Institutului Francez din România.

GHIDUL DE ACTIVITĂȚI

Prezentul ghid a fost realizat **împreună cu elevii participante în proiect**, cărora le mulțumim pentru implicare, și oferă exemple de activități pentru tematicile de biodiversitate și consum responsabil, care pot fi realizate cu elevi de școală primară sau preșcolari.

Sperăm ca exemplele noastre de activități să vă inspire și să le puteți integra în activitățile și atelierele voastre.

MISIUNEA NOASTRĂ

Aducem oamenii împreună, cu grijă față de natură și față de semenii, prin programe făurite pentru toate categoriile de vârstă și care cuprind teme de educație, mediu, cultură comunitară.

Autoare

Gențiana Albotă
Cristina Simionescu

Co-autoare

Alexia Grigorescu
Anastasia Iacob
Andreea Preduț
Antonia Manea
Antonia Ungureanu
Beatris Brătulescu

Bianca Ștefan
Bianca Popescu
Elissa Mareș
Mara Adămoiu
Nariana Tuță

Grafică

Amandine Bănescu

Dacă vreți să luați legătura cu noi, ne găsiți aici:

www.culturalis.ro

Ludic Nature

Amandine Bănescu: www.behance.net/amandinebanescu

BIODIVERSITATE ÎN CÂMPULUNG

Câmpulung este un oraș norocos, înconjurat de dealuri și păduri, la numai jumătate de oră de Masivul Iezer-Păpușa.

În plus, orașul este străbătut de râul Târgului, care coboară tumultos din munte.

LOCURI POTRIVITE PENTRU IEȘIRI EDUCATIONALE ÎN NATURĂ

- pădurea din spatele Vilei Golescu
- pădurea din spatele Spitalului Municipal
- Dealul Măgura
- Dealul Mărcuș
- Dealul Mățău
- Dealurile de lângă Vișoi
- zona Flămânda
- zona Chilii

Chiar în oraș:

- Parcul Central
- Parcul Krețulescu
- Parcul Ciobănașul
- sau chiar malul stâng al Râului Târgului

FLORĂ ȘI FAUNĂ

Pădurile sunt bogate în diversitatea arborilor: **fagi, carpeni, cireși sălbatici, arini, mesteceni, plopi, stejari, tei, molizi, paltini și nuci**. Toți aceștia, pe lângă nenumăratele livezi de meri și pruni.

Deoarece există și zone cu pășuni, diversitatea plantelor și insectelor este mare.

Deși mediul urban se extinde constant și lasă tot mai puțin spațiu faunei, ne putem încă întâlni prin păduri cu vulpi, câpriori și căprioare, bursuci, porci mistreți, fazani și chiar urși.

VREI SĂ ÎNIȚIEZI ȘI ALTE ACTIVITĂȚI PENTRU COMUNITATE?

Recomandarea noastră este să ai alături încă 2-3 persoane interesate de aceeași inițiativă sau tematică și să lucrați în echipă. Vorbește cu familia, prietenii, vecinii, colegii sau profesorii tăi.

Află părerile altor membrii din comunitate despre ideile voastre, pentru a vedea care li se par mai interesante.

Informează-te despre ceea ce fac autoritățile locale.

Este nevoie de perseverență și răbdare. Uneori este necesar un timp mai lung pentru ca oamenii să se implice și să vedeți schimbări în comunitate.

Dacă aveți sugestii sau vă putem împărtăși din experiența noastră, contactați-ne!

ACTIVITĂȚI BIODIVERSITATE

LECȚIA DE BIODIVERSITATE PENTRU GRĂDINIȚĂ ȘI CICLUL PRIMAR

TIMP NECESAR: între 50 minute și
1 h 40 minute

OBIECTIVE:

1. Să descopere senzorial natura.
2. Să poată identifica câteva tipuri de copaci, cu florile/fructele/semințele lor.
3. Să numească elemente din natură.
4. Să dezvolte abilități de lucru în echipă, prin colaborarea la jocuri și activități.

LOCAȚIE: cu predare afară

MATERIALE NECESARE:

Acest material are o structură de bază și o listă de sugestii de activități.

Puteți selecta activitățile în funcție de anotimp și de vârsta copiilor.

PREGĂTIREA ACTIVITĂȚILOR:

- Identificați cel mai apropiat parc sau pădure și luați în calcul drumul până și de acolo.
- Este nevoie de minim 2 adulți pentru încadrarea grupului (ideal învățătorul + 2 adulți).
- Verificați formalitățile necesare ieșirii cu copiii din unitatea de învățământ (aprobări de la școală, acorduri de la părinți).

ACTIVITĂȚI

1. ACTIVITATE DE DESCOPERIRE A SPAȚIULUI - 10 MINUTE

Dați-le copiilor 5 minute **să descopere spațiul**. Încurajați-i să atingă, miroasă, descopere. Oferiți **repere clare** care delimitează spațiul de descoperire, pentru a rămâne în siguranță.

Exemple: „Puteți să mergeți să explorați până la teiul cel mare.” sau “Locul de explorare este până la tufișurile roșii.”

Aceasta este o activitate liberă, nestructurată, după ce mersul de la școală la locație a fost strict încadrat. Puteți folosi o alarmă pentru cele 5 minute, iar când alarma sună, vă strângeți în cerc, unde fiecare va spune ce a descoperit deja în minutele de explorare.

2. ACTIVITATE DE IMERSIUNE SENZORIALĂ - 10 MINUTE

Invitați copiii să se așeze/întindă, să închidă ochii și să asculte natura timp de 2 min (cu alarmă). Apoi să vă spună ce au auzit.

sau

Invitați copiii să aleagă un copac pe care să îl atingă și să îl observe timp de 2 min (cu alarmă). Apoi să vă spună cum s-au simțit.

3. ACTIVITATE EDUCAȚIONALĂ - 30 MINUTE LA ALEGERE ÎN FUNCȚIE DE ANOTIMP ȘI LOCAȚIE

A. Începeți cu un joc activ, de grup - 10 minute

Exemplu:

„Acum toată lumea atinge cu nasul ceva galben din natură. Acum atingeți cu obrazul ceva maro.”

După câteva runde, coordonatorul jocului poate schimba rolul cu un copil - copilul dă comenzile, iar coordonatorul se joacă.

B. Activitate despre frunze - 20 minute

Folosind **Planșa Păduri de Câmpulung**, porniți o căutare a frunzelor.

În grupuri de câte 2-3 copii, trebuie să găsească și să identifice frunzele copacilor din zona în care vă aflați.

Faceți un cerc și vorbiți despre ce copaci cresc acolo și de ce este important să avem copaci (produc oxigen, sunt case pentru animale și insecte, mențin umbră și umiditate, sunt un loc bun de joacă și explorare).

Primăvara puteți adapta activitatea și să înlocuiți frunzele cu florile copacilor. Iarna puteți vorbi despre scoarță.

Sugestie: Faceți o fotografie sau aduceți frunzele la clasă pentru a face un panou tematic, sau pentru a conecta alte activități educative.

C. Vânătoare de comori din natură - 20 minute

Împărțiți elevii în echipe de câte trei. Fiecare echipă va primi o listă cu comori de găsit - **Planșa comori de găsit**. Încercați să nu fie încurajată competiția, ci colaborarea între echipe - își pot spune unde au găsit diversele elemente.

Joc potrivit mai ales pentru perioadele în care nu este multă vegetație.

Sugestie: Puteți păstra comorile pentru activități conexe la clasă, deoarece ele vor căpăta valoare emoțională, iar copiii se vor folosi cu ușurință de ele pentru a învăța noi lucruri.

4. ACTIVITATE TIP AVAP ÎN NATURĂ

A. Continuarea activității despre frunze - 10 minute

Prezentați activitatea ca o creare de copac magic, combinație de copaci ai locului. Pe o foaie A3 va fi desenat un trunchi de copac cu crengile goale. După ce identifică de la ce copac sunt, copiii vor lipi frunzele adunate, grupându-le. Astfel fiecare creangă mai mare va reprezenta un copac. În dreptul ei, scrieți ce copac este și găsiți împreună un nume pentru copacul nou creat.

foaie A3, lipici, carton mai gros pe post de suport, marker cu care să se scrie numele copacilor.

B. Printuri botanice - 15 minute

Îndemnați copiii să adune flori cât mai colorate și mai variate. Găsiți un loc drept, unde copii să le aranjeze cât mai estetic (poate o spirală, în formă de copac, în formă de floare uriașă etc). Acoperiți desenul cu o bucată de pânză. Fiecare copil trebuie să găsească o piatră, apoi să strivească florile cu grijă, fără a strica modelul. Se va obține un amestec de culori și amprente ale florilor.

Pânza poate fi expusă apoi în clasă.

o bucată mare de pânză albă.

C. Animale fantastice - 10 minute

Cu elemente din natură (frunze, conuri, bucăți de scoarță de copac, ghinde, etc.), copiii pot crea diferite animale fantastice după propria imaginație.

5. ACTIVITATE DE ÎNCHEIERE - 10 MINUTE

Strângeți copiii din nou în cerc și luați un băț sau o piatră pe post de microfon.

Pe rând, fiecare copil are „microfonul” și va spune ce i-a plăcut cel mai mult la activitatea în natură și ce a învățat nou.

Mulțumiți naturii și vorbiți-le copiilor despre cum este important să avem grijă de ea.

Se aranjează iar în șir, încadrați de adulți, și porniți spre școală.

ATITUDINEA EDUCATORULUI ÎN NATURĂ

Luați-vă timp să explicați clar, de la început, **regulile** care trebuie urmate.

Exemple:

„Rămânem împreună, suntem un șarpe în care eu sunt capul, voi corpul și vom merge unul în spatele altuia.”

„Suntem ca stolurile de păsări, eu sunt pasărea conducătoare, voi mă urmați, pentru că eu știu direcția și destinația.”

Încurajați **curiozitatea și explorarea**, în limitele clar delimitate.

Este în regulă să fie și gălăgie sau dezordine în momentele de joc și explorare.

Încurajați instinctul natural al copiilor să ia suveniruri pentru acasă, dar nu animale sau plante protejate.

Înainte de plecarea de la școală. toată lumea trece pe la toaletă.

La întoarcere, toată lumea **se spală bine pe mâini** cu săpun.

Recomandări:

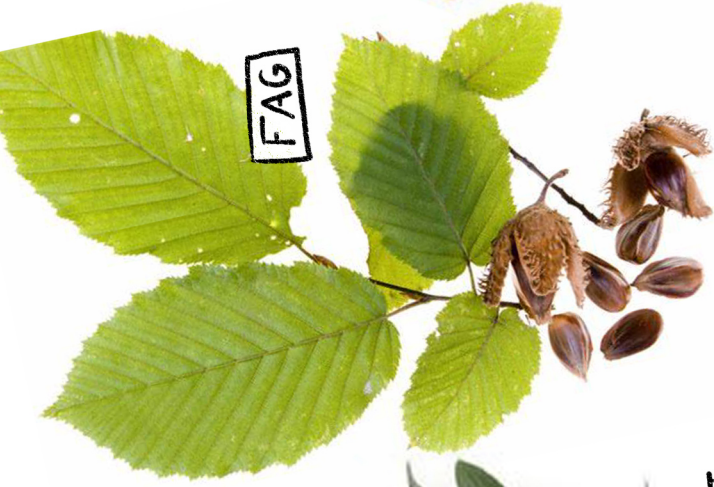
- Recipiente de plastic transparent sau pungi mai rigide - pentru a aduna comori și a le studia la clasă.
- Pungi pentru comorile individuale de luat acasă (încercați să refolosiți).
- Lupe/microscope portabile, binoclu.

NUC

ARIN

FAG

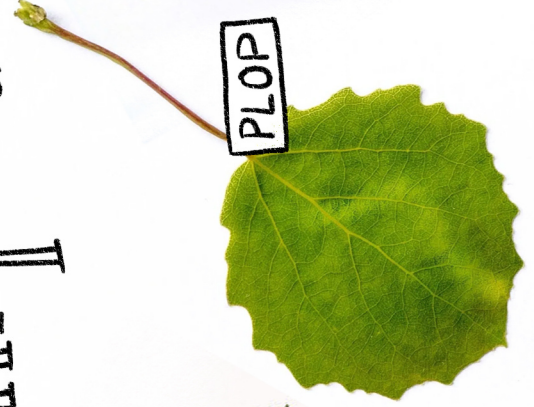

SALCIE

STEJAR

Păduri de Câmpu(lung)

PLOP

CIREȘ

MESTEACAN

Comori din Natură

CON

FRUCTE

CRENGUȚĂ

PIATRĂ

LICHEN

PÂNĂ

FRUNZĂ
MARE

FRUNZĂ
MICĂ

ACTIVITĂȚI CONSUM RESPONSABIL

LECȚIE PENTRU GRĂDINIȚĂ

TIMP NECESAR: ~30 MINUTE

OBIECTIVE:

1. Să învețe despre importanța grijii față de obiecte și față de natură.
2. Să deprindă 1 obicei prietenos cu mediul.
3. Să lucreze în echipă.

MATERIALE NECESARE:

Hârtie colorată - fructe de toamnă decupate (prune, pere, gutui, struguri etc)
Fișa Ghicitori
Imagini legume de toamnă sau legume reale
Planșa Bucătăria lui Alex
Glob pământesc - opțional

ACTIVITĂȚI

INTRODUCERE: - 10 MINUTE

Dacă este posibil, arătați-le globul pământesc.

Cum se numește planeta pe care trăim? Astăzi o să învățăm împreună despre cum putem să avem o planetă mai curată și astfel, să trăim mai bine și mai sănătos. Să începem cu ceva ce sigur ne place tuturor. Voi ați mâncat astăzi la micul dejun? Cui îi plac fructele? Dar legumele? Care sunt fructele/legumele voastre preferate?

Spuneți-le că fiecare fruct și fiecare legumă apar în anumite perioade de timp.

În ce anotimp suntem? Ce legume știți că apar acum? (spuneți-le că acum apar conopida, varza, cartofii, ceapa etc).

fișa Ghicitori - legume, imagini cu legumele de toamnă sau legumele, pentru a le și atinge și mirosi.

FACEM O SALATĂ DE FRUCTE

- 15 MINUTE

Dacă este posibil, împărțiți copiii în echipe de câte 2, pentru a face o salată sănătoasă împreună. Înainte de a începe, spuneți-le că ați pregătit un joc. O să citiți ghicitori despre fructe care apar toamna. După ce își dau seama despre ce fructe este vorba, își pot face salata de fructe.

Sunteți pregătiți?

fișa Ghicitori (sau alte ghicitori

preferate), fructe decupate din hârtie colorată, lipici, cercuri din carton (pentru castroane).

CE FACEM CU MÂNCAREA? - 10 MINUTE

Spuneți-le că aveți o nouă provocare pentru ei:

Ce se întâmplă dacă cumpărăm prea multă mâncare? Ce faci dacă mama a gătit spanac și tu nu vrei să îl mănânci? L-ai arunca? Unde ajunge mâncarea pe care nu o mănânci/mâncați?

Discutați cu ei și apoi folosiți **planșa Bucătăria lui Alex**.

Lui Alex i-au rămas câteva alimente și nu știe ce să facă cu ele.

Voi ce vedeți aici? Ce poate să facă cu mâncarea rămasă pentru a nu o arunca? Haideți să îi dăm lui Alex câteva idei. Cum poate să combine ingredientele? (ex. poate face omletă, piure, salată de fructe etc)

Sugestie:

Ajutați-i să combine produsele desenate în planșă pentru a obține un fel de mâncare simplu (omletă cu brânză, orez cu ciuperci etc). Dacă este posibil, puteți face și o activitate ulterioară de gătit, cu ingrediente reale.

Sugestie:

Această activitate poate fi adaptată. Puteți pune întrebări de tipul:

- *Cu ce este bine să mergem la cumpărături? În ce punem mâncarea pe care o cumpărăm?*
- *Ce mâncăm prima dată? Smântâna deja deschisă sau începem o cutie nouă?*
- *Ce ambalaj pentru lapte e mai prietenos cu mediul: cel din sticlă sau cel din Tetra Pak (cutii)?*

Pentru elevii mai mari, puteți scrie fraze pe care trebuie să le completeze.

Puteți crea împreună o poveste în care personajele sunt fructe sau legume (de exemplu, mărul și conopida).

FIȘA GHICITORI

GHICITORI LEGUME

Stă burtosul pe câmpie,
Năsturei în el o mie.
(dovleac)

Miezul e floare spumoasă,
Iar în jur, frunze de varză!
(conopidă)

Cresc în pământ,
Și mă poți mânca fiert, prăjit
sau la cuptor
(cartof)

Cu hainele-n multe straturi,
În pământ mi-e rădăcina,
Sunt verde și delicioasă
(varză)

GHICITORI FRUCTE

Pe arac înfășurați,
Înghesuiți stau, doar să-i luați.
(struguri)

Ce e galbenă, gustoasă
Și atârnă toamna-n pom
E oleacă dulce
Și noi toți o savurăm?
(para)

Un fruct de toamnă este,
Acrui, învelit în puf.
Și are culoarea gălbuie.
Sigur știți, e o
(gutuie)

Mă găsești în pom, să știi,
Sunt mai mare decât un strugure,
Mai mică decât o pară,
Gustul meu e dulce-acrișor
Și sunt bună pentru gem
(pruna)

Winflex

ACTIVITĂȚI CONSUM RESPONSABIL

LECȚIE CLASELE CICLUL PRIMAR

TIMP NECESAR: 40-50 MINUTE

OBIECTIVE:

1. Să învețe despre importanța grijii față de obiecte și față de natură.
2. Să deprindă 2 obiceiuri prietenoase cu mediul.
3. Să lucreze în echipă.

MATERIALE NECESARE:

Obiecte: sticle, pet, doze, ambalaje de plastic, hârtie folosită, creioane etc
Desen A4 sau A3 cu planeta veselă și desen A4 sau A3 cu planeta tristă
Imagini cu minim 7 obiceiuri nesustenabile și minim 7 obiceiuri prietenoase cu natura

ACTIVITĂȚI

POVESTE - 10 MINUTE

Se însera ușor ușor, pe când Pat ieșea din pădure. Îi plăcea să se plimbe în natură împreună cu sora lui mai mare, Lali. O dată pe săptămână, după ce Pat ieșea de la grădiniță, iar Lali de la școală, mâncau, Lali își făcea temele și apoi plecau să exploreze pădurea de lângă casă.

De data aceasta, s-au întors cu o piatră rotundă și un băț în formă de praștie, pe care le vor adăuga la colecțiile lor. Lui Pat îi plac mult pietrele. Într-o zi, și-a adus colecția la grădiniță și un coleg i-a pierdut câteva pietre. Pat a fost trist, dar nu a știut ce să facă. I-a povestit mamei sale, iar ea l-a ascultat cu atenție, i-a apoi i-a întrebat, pe el și pe Lali,:

- Dragii mei, haideți să ne gândim puțin la ce obiecte avem în casă. Credeți că toate ne sunt folositoare? Toate sunt valoroase?

Copiii au făcut semn că nu știu, iar mama a continuat:

- Uite, de exemplu, castronul acesta ciobit pe care îl avem de mulți ani. Știți povestea lui? L-am primit cadou de la tatăl vostru când ne-am mutat în această casă și pentru mine este o amintire foarte frumoasă. Pat, pentru tine de ce sunt importante pietrele din colecția ta?

(copii, voi de ce credeți că sunt importante pietrele pentru Pat?)

Pat a spus:

- Cred că în fiecare piatră văd o formă sau o culoare specială, iar atunci când mă uit la ele, îmi aduc aminte de cât de mult îmi plac plimbările cu Lali.

- Eu cred, a spus Lali, că fiecare lucru mic este important. Uite, cum e cablul de la frigider. Fără el, nu ar putea funcționa frigiderul, nu am avea cum să îl punem în priză, să aibă curent.

- Eu, a spus Pat, am văzut cât se bucură câțelul nostru. Trix, să se joace cu bețele pe care le găsește afară.

Mama i-a întrebat:

- Credeți că e important să avem grijă de obiectele noastre și de ale celorlalți?

- Da, au răspuns copiii.

- Dar de casa noastră, cum credeți că trebuie să avem grijă?

(întrebați copiii înainte de a citi mai departe)

- Mamă, a spus Pat, casa noastră este locul în care locuim, aici mâncăm, dormim și facem tot felul de lucruri împreună. Dacă eu, tu, tata și Lali nu am avea grijă să facem curat, să nu distrugem patul, mesele, sau altceva din ea, atunci nu ne-am mai simți așa bine aici. Și poate nici nu ar mirosi așa frumos.

JOCUL PLANETA CURATĂ - 5 MINUTE

Întrebați-i dacă, așa cum au spus Pat și Lali că este important să avem grijă de obiectele și de casele noastre, este important să avem grijă și de natură. Așteptați răspunsurile lor și continuați: "casele noastre unde se află? Pe ce planetă suntem? Și planeta Pământ este casa noastră.

Ne imaginăm că aici (se alege un loc în clasă), este planeta noastră. Am cu mine mai multe obiecte pe care nu le mai folosesc.

Scoateți materialele necesare și invitați o parte dintre copii să le arunce pe planetă. "Cum arată planeta acum? Este bine să fie plină de gunoaie?" Discutați cu toată clasa și strângeți deșeurile împreună.

sticle, pet, doze, ambalaje de plastic, hârtii, obiecte de la copii etc

JOC OBICEIURI PRIETENOASE - 10 MINUTE

Arătați-le imaginile cu obiceiurile neprietenoase cu natura și alegeți un obicei pentru exemplificare sau chemați un copil să extragă o imagine fără să o vadă înainte.

După aceea, faceți echipe de câte doi copii și dați-le câte o imagine. Fiecare echipă o așază fie pe planșa cu planeta tristă, fie pe cea cu planeta veselă (pregătite înainte).

Credeți că acest obicei ne face bine nouă și planetei? De ce da sau de ce nu? Împreună, aș vrea să găsim, dintre imaginile acestea (imagini cu obiceiuri prietenoase cu mediul), obiceiuri prin care putem avea mai multă grijă de natură, de planetă noastră, dar și de noi.

imagini/desene cu planeta veselă și tristă - pregătite dinainte

imagini cu obiceiurile de mai jos (sau altele) - pregătite dinainte

Obiceiuri prietenoase cu natura

Robinet închis când ne spălăm pe dinți
Lumină stinsă pentru a economisi electricitatea
Duș
Bidon refolosibil
Sacoșă de pânză
Foaie desenată pe ambele părți
Jucării în stare bună

Obiceiuri nesustenabile

Robinet deschis când ne spălăm pe dinți
Lumina aprinsă în cameră goală
Baie în cadă
Multe sticle de plastic
Multe pungi de plastic
Multe foi de hârtie, folosite puțin și aruncate
Jucării stricate

MIMA - 10 MINUTE

Dacă spațiul vă permite, faceți un cerc cu toți copiii. Dacă nu, rugați-i să stea în picioare, lângă bănci. Se reiau obiceiurile prietenoase cu natura prezentate anterior, de data aceasta însă, copii vor folosi mima ca și instrument de exprimare.

Începeți prin a mima un obicei, iar apoi dați pasa mai departe către unul dintre copiii care a ghicit sau alt copil din clasă (puteți avea un băț luat din explorările în natură pe care să îl dați celui al cărui rând este).

Continuați până când au fost mimate toate obiceiurile și încurajați-i să fie creativi și să se gândească la alte obiceiuri care pot face bine oamenilor și naturii.

ÎNCHEIERE - 10 MINUTE

Rugați-i să închidă ochii, apoi să spună un cuvânt despre cum s-au simțit și să își propună un obicei pe care să îl exerseze următoarele zile.

RESURSE UTILE

- Wilhelm Eisenreich, Alfred Handel, Ute E. Zimmer - **Determinator de plante și animale** - editura Casa
- Florence Guiraud - **Natura surprinzătoare** – editura Signatura
- Milvus Group - **Aplicația Determinator de păsări** - aplicație telefon
- Milvus Group - **Copiii și Natura 2000** – Colecție de jocuri în natură
- **Societatea Ornitologică Română** - www.sor.ro
- Peter Wohlleben - **Auzi cum vorbesc copacii?** - editura Publica
- **Din filele naturii**
- Mihaela Coșescu - **E si treaba mea** - Asociația Creștem oameni
- Anne Sverdrup-Thygeson - **Terra insecta** - editura Publica
- Jeremie Pichon, Benedicte Moret - **Ghidul Familia (aprope) Zero deșeuri** - editura Seneca
- Ghid - **Am grijă de orașul meu** - Inițiativa civică Grow Up Romania
- Video - **Story of stuff**

Vă mulțumim!

